

Grensen åpen for sykdom

Det tidligere så strenge dyreimportvernet, slår sprekker. Dyrlegene frykter nå at flere dødelige sykdommer som kan smitte fra dyr til mennesker, kommer til Norge.

Vi tar imot dødelige sykdommer med åpne armer, sier dyrlegene ved Agder Dyreklinikk, Solveig Knagenhjelm og Camilla Lilleholt.

De er skeptiske til at EØS-avtalen, den såkalte «veterinæravtalen» fra 1999, nå er utvidet, slik at Norge selv ikke bestemmer innførselskrav over egne grenser. Spesielt i en tid hvor sykdommer som smittes fra dyr til mennesker (zoonoser), er ansett for å være en betydningsfull og økende trussel mot folkehelsen globalt.

– Forebygging for eksempel ved hjelp av et velfungerende importvern er derfor alfa og omega. Nå er faktum slik at vi ikke lenger har råderett på dette vernet, sier dyrlegene.

Beskytte mennesker. Helt fra starten har en av veterinærstandens viktigste oppgaver i samfunnet vært å beskytte mennesker mot sykdommer som smitter fra dyr til mennesker. Norge er per i dag på grunn av sterk satsing på forebyggende arbeid, strenge importregler og gunstige klimatiske forhold et av verdens tryggeste land med tanke på farlige zoonoser.

Myndighetene deler sykdommer inn i A, B, C og D sykdommer ut ifra hvor alvorlig sykdommen er og hva slags konsekvenser et utbrudd vil få. Gruppe A er de mest alvorlige. Norge er fri for sykdommer i gruppe A og ved utbrudd av en slik sykdom, hvor de fleste er vi-

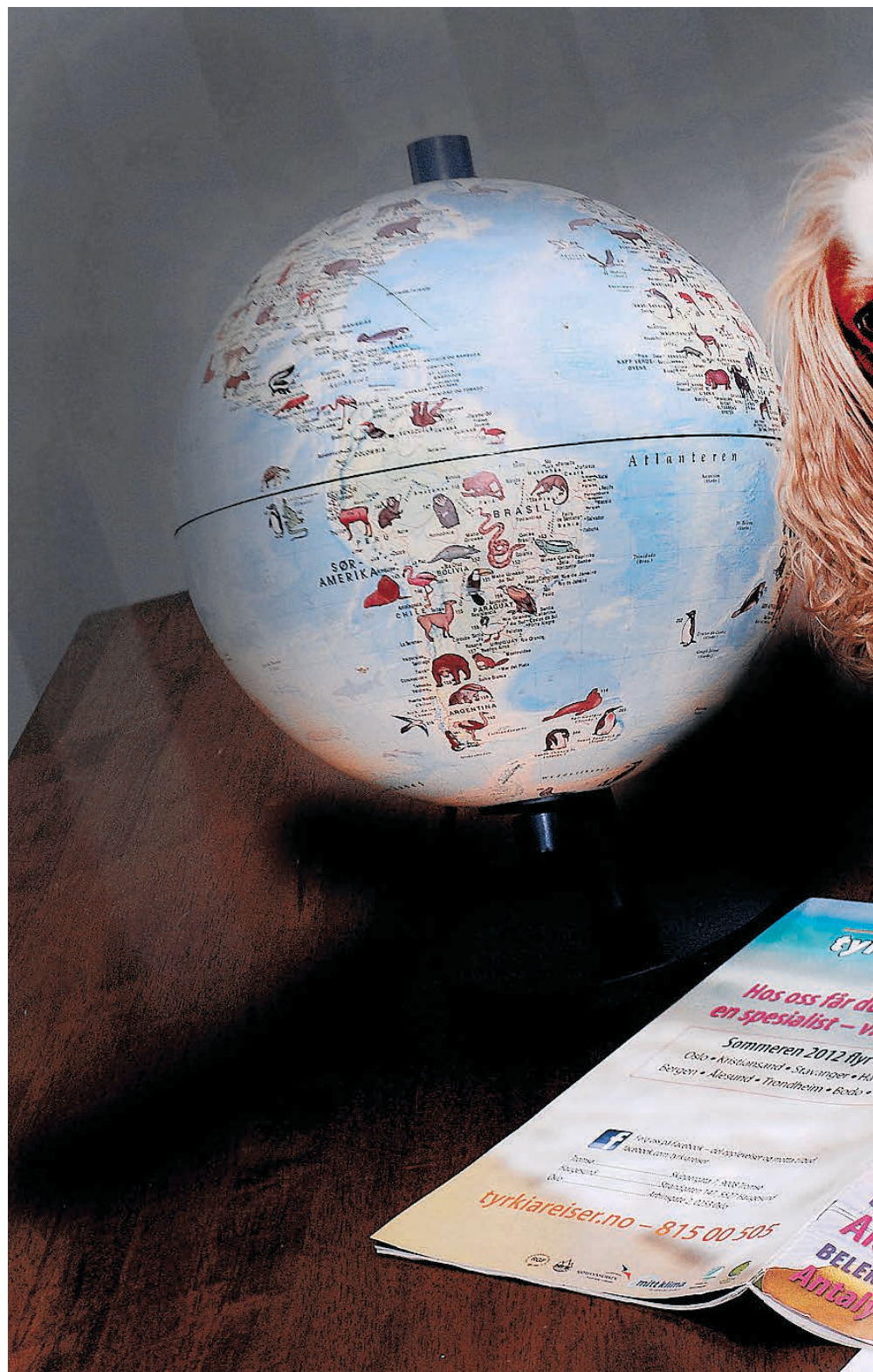

rusyskdommer vil smittespredningen kunne skje veldig raskt og konsekvensene bli enorme.

– **Planlegg tidlig.** Veterinærene ved Agder Dyreklinikk mener de har mange med seg når de hevder en utvidelse av «veterinæravtalen» setter både folkehelse og dyrehelse på spill. Selv oppfordrer de alle som har tenkt å reise med dyr, å ta direkte kontakt med dyrlegen sin for å få utfyllende råd.

– Vinter – og sommerferie må planlegges allerede nå. Det er derfor ekstra viktig at vi er tydelige med informasjon ut til publikum. Mange tenker at man er «sikret» dersom de følger det som er pålagt fra myndighetene når de frakter dyr over landegrenser. Det vi opplyser om, er at dette i beste fall kan sees på som minimumskrav, sier Lilleholt.

Ulik risiko. – Ulike land har ulik risiko for smitte. Hvilke krav som settes av

Om Lara skal ut på reise utenfor landegrensene, må hun beskytte seg for å unngå å ta med seg

«Globalt vet man at mer enn 55.000 mennesker dør av rabies hvert år»

myndighetene kan man enkelt finne ut ved å logge seg på mattilsynet sin reiseveileder. Det er som oftest snakk om at dyret må ID merkes med chip, ha eget pass, vaksineres mot rabies og behandles mot revens dvergbendelorm, opplyser Lilleholt.

Men hun hevder samtidig at nesten uten unntak er man ikke godt nok beskyttet dersom man kun gjør dette. For

et år siden kom et nytt EU direktiv som bestemmer at en enkelt rabiesvaksine tre uker før hunden føres inn til Norge er alt som kan kreves dersom hunden kommer fra et EU land.

– Tidligere har kravet vært to vaksiner samt en blodprøve for å vise at vaksinen har fungert og hunden faktisk er beskyttet mot rabies, sier Lilleholt.

– **Halvparten ikke beskyttet.** I kjølvannet av dette har Mattilsynet testet en gruppe importerte hunder, og dyrlegene mener resultatet er veldig skremmende.

– Halvparten er ikke tilstrekkelig beskyttet mot rabies, sier Lilleholt.

Hun opplyser om at i oktober ble rabies påvist i Spania og Nederland, og i begynnelsen av november ble det klart

hjem uheldige sykdommer som kan smitte mennesker.

ILLUSTRASJONSFOTO: ERIK HOLAND

at en fransk kattunge fikk diagnostisert den livsfarlige sykdommen.

– Dette illustrerer hva åpne landegrenser gjør med spredningen av disse livstruende sykdommene. Globalt vet man at mer enn 55.000 mennesker dør av rabies hvert år, og særlig barn er utsatte. Rabies er 100 prosent dødelig dersom man først har blitt syk, og nå er vi aktivt med på å øke spredningen av disse sykdommene, sier Lilleholt.

– **Fnyser av advarsler.** – Vi vet fra klinikken at mange eiere fnyser av advarslerne, og til og med synes de kravene som finnes per i dag er noe mas og noe tull. Dersom man bruker litt tid til å forklare hva som faktisk ligger bak og hva som er den reelle risikoen har de fleste

en større forståelse, mener Lilleholt.

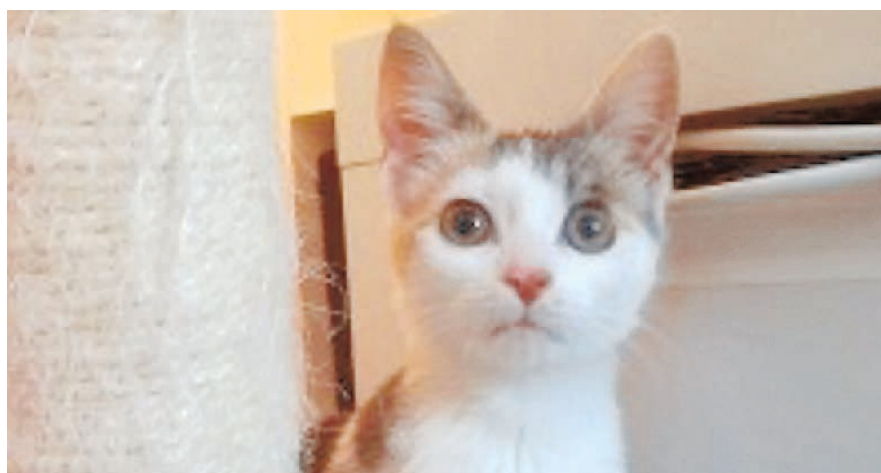
Mange opplever det som unødvendig å gå til dyrlegen for å gi hunden orme- kur (krav om behandling mot revens dvergbandelorm). Denne parasitten er ikke påvist i norsk fauna, og gir kun en bandelorm i tarmen hos hund. Problemet med parasitten er imidlertid hva som skjer dersom vi mennesker får smitten i oss.

– Hos mennesker kan den danne svulstlignende cyster på indre organer, vanligvis lever. Fra leveren kan den spre seg til lunger og hjerne og gi neurologiske symptomer og være dødelig. Får man først en slik parasitt inn i norsk natur vil man ikke lenger kunne plukke blåbær rett fra tua på skautur, sier dyrlegen.

Solvejg Knagenhjelm

Camilla Lilleholt

To store øyne vil ha en eier å kikke på.

Søker nytt hjem

– Hermosa er en litt sjenert liten katte- jente som ble funnet sammen med to søsken, Helmer og Hera, og moren sin Henny på Fevik i begynnelsen av august 2013, sier Maylin Gabrielsen fra Dyrenes beskytter.

Hun kan ellers opplyse om at Hermosa er litt sjenert, men har man først fått henne ved siden av seg, sier hun absolutt ikke nei takk til kos.

– Utseendet til Hermosa trenger man vel ikke si så mye om, store øyne (à la «Pus med støvler»), nydelig pels og ikke minst fargene, derav navnet som betyr nydelig eller vakker på spansk. Hun har litt rare, men sjarmerende «vaner»; hun putter blant annet poten opp i vannskålen, for så å vaske den etterpå. I tillegg hiver hun små matkuler på gulvet for å fange og spise, forteller Gabrielsen.

FAKTA

Sykdom fra dyr

● Omtrent 75 prosent av alle nyoppdagede infeks-
sjøse sykdommer som affiserer mennesker, er
sykdommer som kommer fra dyr, og ca. 60 pro-
sent av smittsomme sykdommer hos mennesker
skyldes zoonoser. Det er anslått at zoonotiske in-
feksjoner forårsaker ca. en milliard tilfeller av syk-
dom hos mennesker og millioner av dødsfall
hvert år.

● Sjekk reglene hos veterinære myndigheter og
ambassaden i landet du skal besøke. Reglene va-
rierer fra land til land.

● Se også <http://tidsskriftet.no/article/3021242/>
og [http://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/](http://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/reise_med_kjaledyr/sluttrapport_etter_underso- kelse_av_importerte_gatehunder)
[reise_med_kjaledyr/sluttrapport_etter_underso- kelse_av_importerte_gatehunder](http://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/reise_med_kjaledyr/sluttrapport_etter_underso- kelse_av_importerte_gatehunder)

Slik ser det norske hunde-
passet ut. Her dokumente-
res vaksine og ormekur.